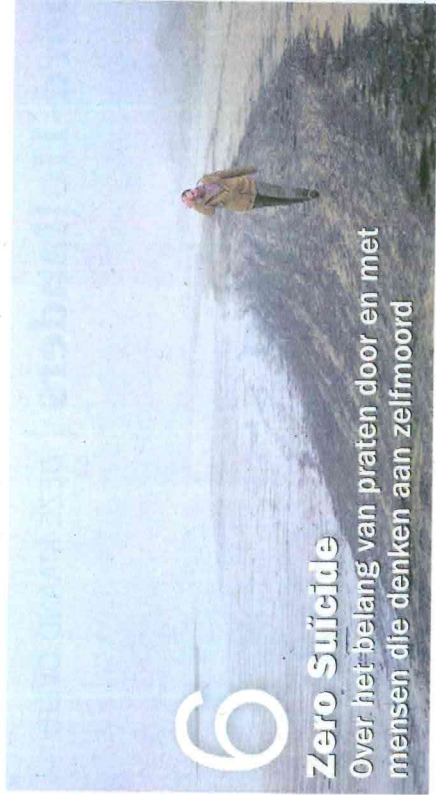

Inhoud

15 Leren dragen

Draagadviesconsulante, voor alle fijne kneepjes van sjuifwien met dreumesen

6

Zero Suïcide

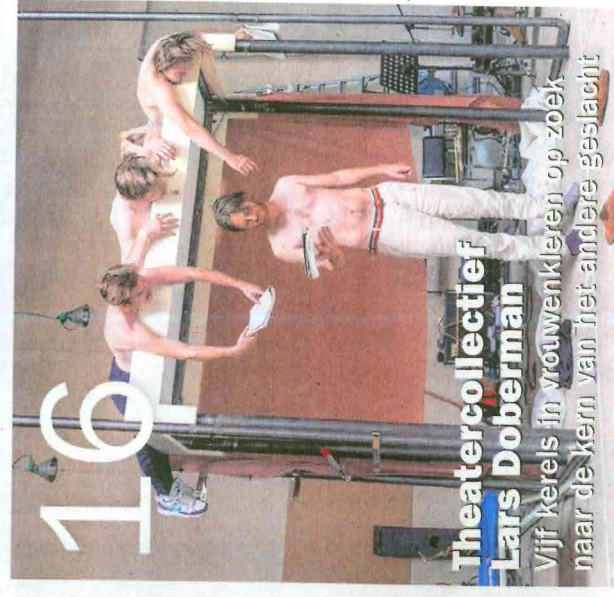
Over het belang van praten door en met mensen die denken aan zelfmoord

11

Een eeuw Hoogovens

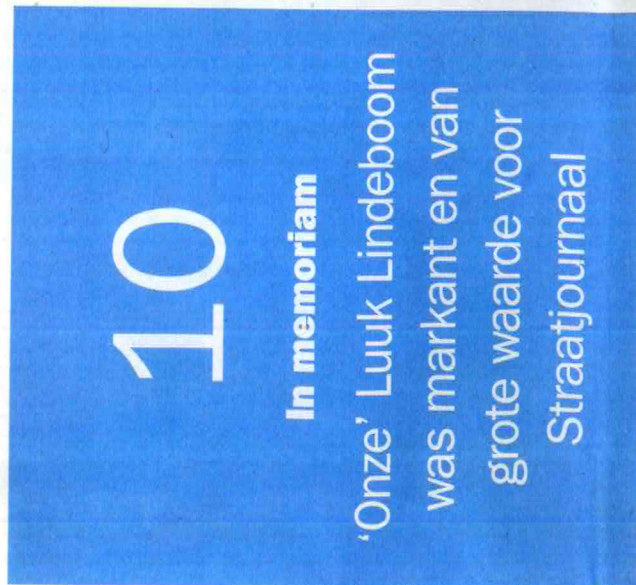
De mannen van staal uit twee met het bedrijf vergroeide families vertellen vol trots

16

Theatercollectief Lars Doberman

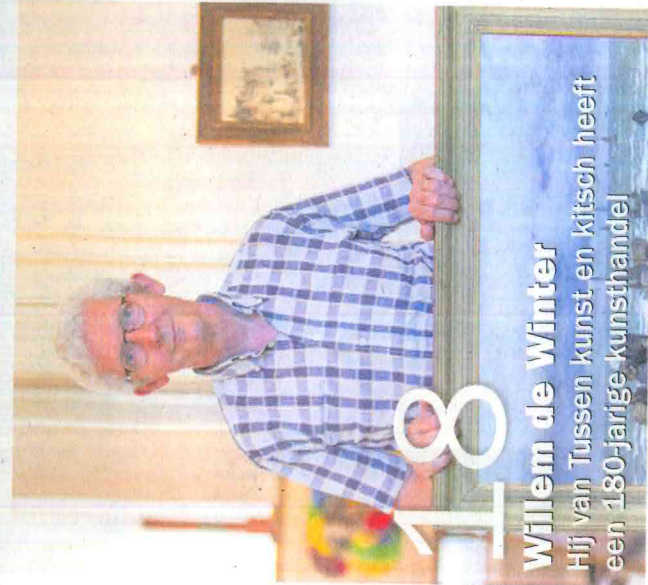
Vijf kerels in vrouwenkleren op zoek naar de kern van het andere geslacht

10

In memoriam

'Onze' Luuk Lindeboom was markant en van grote waarde voor Straatjournaal

18

Willem de Winter

Hij van Tussen kunst en kitsch heeft een 180-jarige kunsthandel

Colofon

Straatjournaal is in 1996 opgezet om dak- en thuislozen de kans te bieden een eigen inkomen te verwerven, en om structuur, gevoel van eigenwaarde en sociale contacten te herwinnen. De krant wordt verkocht in de Bollenstreek, Haarlemmermeer, Kennemerland, West-Friesland, de Kop van Noord-Holland en Texel. Straatjournaal is aangesloten bij het International Network of Streetpapers (INSP)

REDACTIEADRES:

Nieuwe Groenmarkt 22, 2011 TW Haarlem
023-551 25 00 | straatjournaal@gmail.com
www.straatjournaal.com

PROJECTCOÖRDINATIE:

Anthonie Vermeer
Gwendolyn Luijk

HOOPDRONK:

Anja Pinckaers

JAARGANG 22 | NR. 248 | SEPTEMBER 2018

ONZE VERKOPERS ZIJN DAK- EN/OF THUISLOOS

Thuislozen zijn:

- Ex-daklozen die wonen onder begeleiding van maatschappelijk werk
- Mensen met een vaste verblijfplaats maar zonder sociale structuur
- Vluchtelingen en mensen die een verblijfsvergunning hebben aangevraagd

Officiële verkopers dragen een verkoperspas en zijn in het bezit van een standplaatskaart.

De verkopers hebben geen arbeidsrechtelijke verhouding met Stichting Straatjournaal maar zij conformeren zich wel aan enkele gedragsregels:

- Altijd wisselgeld aanbieden
- Niet de plaats bezetten van andere Straatjournaalverkopers
- Geen alcohol/drugs gebruiken of bedelen tijdens de verkoop

MEDEWERKERS: Bart Agterberg, Eveline Altena, Hanin Ballan, Floor de Booy, Heidi Borgart, Willem Brand, Diederick Broerse, Ivanka Eggly, Lidy Ernsting, Jan Heijer, Jessica Hoogenboom, Marius Jaspers, Harry van Kesteren, Brechtje Keulen, Ella Klatte, Alex van Koten, Paul Lips, Kim Meeuwissen, Mark Minnema, Kees Postema, Peter de Rijk, René van der Rijst, Bregtje Schudel, Pauline de Senerpont Domis Chavannes, Trude Smit, Marjolijn van Trigt, Heleen Vink, Bert Voskuil, Tillie Zegwaard (ambassadeur), Nazih Ziyadah

COVERFOTO:

Harry van Kesteren

OP DE COVER:

Leila Aigbedion

UITGEVER:

Stichting Straatjournaal

DRUK:

Rodi Media, Diemen

DISTRIBUTIE:

Willems Harting, 06 371 753 22
bereikbaar ma t/m vr van 9.30-11.30

ADVERTENTIES:

Allround Media Services

Rolf Mui: 06 125 090 58

Ton de Hoop: 06 534 427 37

GEEF GEEN AALMOES, NEEM DE KRANT MEE!

Stichting Straatjournaal maakt geen gebruik van structurele subsidie. De verkoper kocht de krant voor €1,30 van Stichting Straatjournaal en maakt dus een winst van €1,20. Een fool geven mag altijd, maar wij willen u dringend verzoeken om niet alléén geld te geven. Daarmee helpt u het project om zeep én degradeert u de verkopers tot bedelaars. Neem de krant dus mee!

DONEREN? JA, GRAAG!

NL86 ABNA 0570 721 695 t.n.v. Stichting Straatjournaal, Haarlem. Straatjournaal is door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

Horen | CD-RECENSIES

DOOR: DIEDERICK BROERSE

INGER MARIE
Feels Like Home
STUCD 18042

(WERK)VERLICHTING

De Noorse Inger Marie Gundersen (61) is een laatbloeiër. Maar *Make This Moment*, waarmee ze in 2004 debuteerde, was wel een schot in de roos. De plaat schoot als een raket naar de toppen van hitlijsten en vooral in Azië liepen de mensen met haar weg. Inmiddels hebben ook Europa en de VS Inger Marie omarmd. Haar muziek blijkt het vooral geweldig goed te doen in playlists van muziekstreamingdiensten zoals Spotify. En dat is niet wonderlijk, want haar diep-warme vocalen in combinatie met de lome drums, het berustende pianospel en de onverstaanbare, langgerekte gitaar- en saxofoonsolo's zorgen voor een relaxt potje muziek, behaaglijk als een goed glas wijn. Overheerlijke achtergrondmuziek die huishoudelijke taken, studie of wat voor arbeid dan ook een stuk lichter maakt. *Feels Like Home* bestaat uit covers, maar elke versie krijgt wel hetzelfde keurige fluwelen jasje aangemeeten. Ook al is het originele materiaal - van Creedence Clearwater Revival tot Otis Redding - vrij gevarieerd. Weinig verrassingen dus, wel een constante plaat met hartverwarmende vertolkingen.

TRYGVE SEIM
Helsinki Songs
ECM 6751580

IETS MEER PEPER

Hoe één ervaring je leven kan veranderen, bewijst de 47-jarige Noorse saxofonist Trygve Seim. Toen hij in 1985 bij zijn vader in de auto *Eventyr* van Jan Garbarek hoorde, werd hij zo gegrepen dat hij een onwrikbare keuze maakte: ik word saxofonist. Als bandleider sleepte hij in 2001 de *Preis der deutschen Schallplattenkritik* in de wacht, een onderscheiding waarmee de, vrij vertaald, 'meest rigoureuze normen voor superieure prestaties en kwaliteit op het gebied van muziekopnames' worden gesteld. Geen kattenpis dus. Sindsdien heeft Seim zijn stempel gedrukt op meer dan twintig producties. Soms met een groot ensemble, dan weer in duovorm. *Helsinki Songs* schreef hij tijdens een bezoekje aan de Finse hoofdstad, waarna hij ze in thuisstad Oslo in rap tempo uitwerkte met zijn huidige kwartet, dat naast hem uit een pianist, bassist en drummer bestaat. Hun samenspel steekt knap in elkaar, ademt veel rust en doet wat oosters aan. Muziek die bewust lijkt af te dwalen, die niet de ambitie heeft om continu te verleiden of verwonderen. Niets mis mee, maar féts meer flair had gemogen.

TEKST: BREGTJE SCHUDEL / FOTO: JOCHEM VAN LAARHOVEN

Na voorstellingen over Chet Baker en Charles Manson bijt het muzikale theatercollectief Lars Doberman onder de paraplu van Orkater zich nu vast in misschien wel het grootste mysterie ooit: De Vrouw. Altijd al willen weten hoe Zij in elkaar zit? Vijf heteroseksuele, witte heren hebben het antwoord!

Het mysterie van... De vrouw

Kunnen jullie Lars Doberman even voorstellen?

Acteur Matthijs van de Sande Bakhuyzen: "Wij zijn met z'n vijven Lars Doberman: Ik, Jip van den Dool, Mattias van de Vijver, Reinout Scholten van Aschat en Jochem van Laarhoven. Als collectief ben je overal zelf voor verantwoordelijk. Je maakt de muziek, bedenkt het beeld, de tekst, de dramaturgie. Er is geen hiërarchie."

Scholten van Aschat: "Het is het tegenovergestelde van de miniverantwoordelijkheid die je normaal als acteur in een stuk hebt: je hebt je rol, je kostuum, staat in een voorbedacht decor, speelt een voorbedachte tekst."

Vijf jonge acteurs ontrafelen het andere geslacht

En nu een stuk over 'De Vrouw'...

Van den Dool: "Het begon als een naïef idee. Het ontrafelen van het mystieke, romantische beeld van de vrouw."

Scholten van Aschat: "Dat kinderlijke is ook wel de charme, vind ik. We wilden niet een voorstelling maken over gelijke lonen, of zwangerschapsverlof. Gewoon beginnen met een ogenschijnlijk simpele vraag: *wat is een vrouw?* Net zoals bij het stuk over Charles Manson: wat is het kwaad? Maar dan kom je al snel in een jungle terecht van associaties, plattitudes en vooroordelen."

Van de Sande Bakhuyzen: "We speelden al langer met het idee, maar de actualiteit heeft ons met het me-too-debat ingehaald. Normaal maken we helemaal geen politiek beladen stukken, nu ont-komen we er niet aan."

Hoe is het idee ontstaan?

Van de Vijver: "Reinout en ik zaten in een relatiecrisis. Wat doe je dan? Dan ga je drinken, een jointje roken en stoom aflazen. En we waren een beetje kwaad natuurlijk, want onze ego's waren gekwetst."

Scholten van Aschat: "Je relatie is wankel, dus ga je generaliseren..."

Van de Sande Bakhuyzen: "Alle vrouwen zijn hetzelfde!"

Scholten van Aschat: "Ik denk dat vrouwen dat net zo hebben als mannen. En misschien is dat ook wel gezond."

Van den Dool: "Scheiden is weten. Als je dingen scheidt van elkaar weet je dat het niet hetzelfde is."

Van de Sande Bakhuyzen: "Het ligt allemaal natuurlijk oneindig veel genuanceerder dan dit. Iedereen is een combinatie van mannelijke en vrouwelijke eigenschappen en zelfs eigenschap-

pen mannelijk of vrouwelijk noemen is eigenlijk al raar."

Van Laarhoven: "Het is een onderwerp van een discussie die op veel verschillende niveaus gevoerd wordt. Op hoog politiek niveau maar ook in de slaapkamer. Er is geen eenduidig antwoord op. Maar die behoefte is er wel."

Dit is de eerste keer dat jullie werken met andermans script; van Vincent van der Valk.
Scholten van Aschat: "We kennen Vincent van school. Mattias en ik hebben ook al een stuk van hem gespeeld. Hij is zelf ook acteur en schrijft heel fijne speeltaksten, met een absurde en filosofische stijl die goed bij ons past."

Van de Vijver: "Dit was voor ons als collectief wel een leuk onderzoek, omdat we meestal zonder script, vanaf nul, beginnen. Hoe reageren we op structuur?"

Hoe zit die structuur in elkaar?

Van de Sande Bakhuyzen: "Het is een stuk dat eigenlijk elke keer opnieuw begint."

Van den Dool: "Vier verschillende pogingen om de vrouw te duiden."

Van de Sande Bakhuyzen: "En daarmee onszelf." Scholten van Aschat: "Het is eigenlijk ook een soort zelfstudie. De vraag *Wat is een vrouw?* is natuurlijk totaal gelinkt aan *Wat is een man?*"

Van de Sande Bakhuyzen: "We zijn ons er ook heel erg van bewust dat we allemaal witte, heteroseksuele mannen zijn die nu even gaan vertellen hoe het allemaal zit. Dat is natuurlijk totaal niet politiek correct."

Reinout, je vertelde eens dat je vroeger liever een meisje wilde zijn?

Scholten van Aschat: "Klopt. Op de een of andere manier wordt er van jongens verwacht dat ze stoer en sterk zijn, zoals helden, ridders, en goeie sporters. Ik had het idee dat meisjes speelser in het leven mochten staan, zoals Pipi Langkous. Daar was ik wel jaloers op. Ik had ook altijd lang haar, mensen dachten vaak dat ik een meisje was."

Zwigen | BOEK-RECENSIE

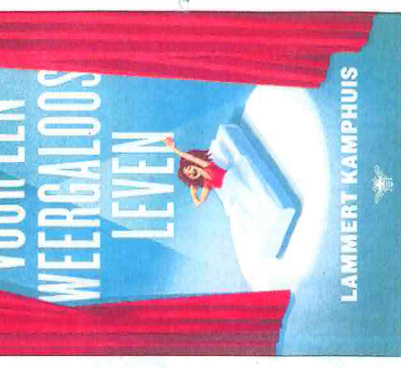
DOOR: DIEDERICK BROERSE

REPETITIELOOS

Loop een willekeurige boekenhandel binnen en de kans is groot dat boeken over zelfontplooiing je tegemoet glanzen. Of het nu gaat om mindfulness, om de kunst van het Scandinavisch onthaasten of het boosten van je ondernemersambities: voor elke droom bestaat wel een handleiding.

Past *Filosofie voor een weergaloos leven* in dat rijtje? Niet helemaal. Filosoof Lammert Kamphuis ontkracht in de inleiding al gelijk de titel van zijn boek: "Dit boek is geen tienstappenplan voor een weergaloos leven. (...) Weergaloos in de context van de titel betekent allereerst eenmalig. Je bent namelijk onvoorbereid wakker geworden in de unieke, onherhaalbare uitvoering van jouw eigen leven." Oftewel: het leven kent geen weer- ga, dus maak er het beste van. Geen verheffend inzicht, want 'je leeft maar één keer' kenden we al. Maar is dat erg? Nee, want het is interessant om te zien met welke inzichten Kamphuis op de proppen komt. Zo merkt hij op dat in tegenstelling tot wat veel meditatiegoeroes ons leren, namelijk 'stoppen' met denken, het in de filosofie andersom werkt. Hij noemt filoso-

feren een "training in perspectivistische lenigheid" - en dit boek kan helpen met die gedachtefitness. De schrijver trapt af met 'werk', een activiteit waaraan de mens doorgaans het grootste deel van zijn leven gebonden is. De opvattingen over geluk op het werk zijn afkomstig van zeer afwijkende denkers en ervaringsdeskundigen. Van een ex-communicatiemanager van ABN Amro die door een burn-out geveld werd tot aan de wereldberoemde Karl Marx die niet te spreken was over de erbarmelijke gevolgen van de industriële Revolutie voor arbeiders.

LAMMERT KAMPHUIS

Filosofie voor een weergaloos leven
De Bezige Bij
ISBN: 978 94 0312 7705

Zien | FILM-RECENSIE

ZOWEL MARIA ALS CALLAS

Wie was Maria Callas? Een veeleisende diva? Zo iemand als Bianca Castafiore, de operazangeres uit Kurjfe, die altijd de aandacht opeiste? Uit de documentaire *Maria by Callas* komt een heel ander beeld naar voren. De Franse filmmaker Tom Volf trok zeldzame archiefbeelden van Callas onder het stof van daan, zowel van internationale televisiezenders als uit privécollecties. Hij combineert ze met fragmenten uit de brieven die de Amerikaans-Griekse operazangeres naar vrienden schreef. Ze worden voorgelezen door actrice Fanny Ardant, die al eens de rol van Maria Callas op zich nam in de fictiefilm *Callas Forever* van Franco Zeffirelli uit 2002.

De rode draad in *Maria by Callas* is een zwart-wit interview uit de jaren zeventig, waarin Maria Callas uitermate eerlijk is over haar carrière en haar privéleven. "Wil je iets weten over Maria of over Callas?"

Maria Callas was zowel een diva als een verlegen en teruggetrokken vrouw

MARIA BY CALLAS

REGIE: Tom Volf | MET: Maria Callas, Fanny Ardant
Vanaf 13 september in de bioscoop.

V.l.n.r.: Reinout Scholten van Aschat, Jip van den Dool en Matthijs van de Sande Bakhuyzen onderzoeken het vrouwelijke.

Normaal maken we helemaal geen politiek beladen stukken, nu ontkomen we er niet aan

Van Laarhoven: "Dat herken ik ook wel van mijn jeugd. Ik had lang haar, was dromerig. Mijn moeder zei een keer tegen mij: *Jij zou ook een heel mooi meisje zijn*. Dat vonden we ook interessant om te onderzoeken: Die vooronderstellingen en culturele constructies die je nooit geleerd krijgt maar er langzaam in sluipen. Hoe werkt dat?"
Van de Sande Bakhuyzen: "Is het echt zo dat meisjes met poppen spelen en jongens met soldaatjes? Bepalen ze dat zelf of wordt het ze eigenlijk opgelegd?"

Van Laarhoven: "Wat is nou biologie en wat is nou cultuur? Hoe kan je dat van elkaar scheiden? En als het biologie is, is het dan gelegitimeerd?"

Julie begonnen met het idee het mysterie van de vrouw te willen ontrafelen. Zijn jullie er al uit?

Allen (lachend): "Ja, we hebben alle antwoorden! Kom allemaal kijken!" ■

DE VROUW
LARS DOBERMAN/ORKATER

REGIE: Vincent Rietveld.
Van 8 september tot 8 november op toernee.
14 september première **Toneelschuur Haarlem**.

www.orkater.nl

DOOR: MARJOLEIN VAN TRIGT

vraagt ze de interviewer. Voor haar zijn het twee verschillende personages: Maria is een verlegen vrouw die houdt van wandelen en koken en die bloost als iemand haar nakijkt op straat. Ze heeft een moeilijke verhouding met Callas, de diva die de hele wereld kent van het podium en de roddelbladen. Het is treurig om deze wereldberoemde vrouw te horen zeggen dat ze alles had opgegeven in ruil voor een gezin. Ze had weinig keus: als jong meisjes werd ze door haar moeder gedrukt tot ze de zangtechnieken perfect beheerste. "Er zou een wet moeten zijn tegen zoiets," zegt ze daar later over. Haar echtgenoot was verliefd op haar faam en wilde niets horen over kinderen. En hoewel Callas in het interview benadrukt dankbaar te zijn voor alles wat het leven haar heeft gebracht, maakt ze ook een bittere indruk. In 1977 zal ze overlijden, 53 jaar oud.

De opnames van haar optredens doen recht aan haar faam: zoals ze zelf in de brieven zegt, stopt ze haar hele wezen in de muziek. Tijdens televisie-interviews uit latere jaren komt ze zelfbewust en trots over, maar ze blijft ook een kwetsbare, onzekere vrouw. Het imago van diva lijkt vooral afkomstig van de pers, die haar de grond in schreef omdat ze in 1952 in optreden in Rome moest afbreken vanwege bronchitis. De relatie met de pers blijft altijd vijandig, vooral wanneer ze in de krant moet lezen dat Aristoteles Onassis haar heeft ingeruild voor Jackie Kennedy.

Dat Volf zich beperkt tot archiefbeelden en brieven, heeft als nadeel dat we een gecensureerd beeld te zien krijgen. Uit de biografie *Maria Callas* van Arianna Huffington weten we bijvoorbeeld dat ze ooit 36 kilo afviel in één jaar, om een einde te maken aan het gefluister dat ze te dik was om op het podium te staan. Het zijn juist dat soort feiten die de citaten van Callas over haar opofferingen inkleuren. De documentaire fascineert, maar blijft ook op de vlakte. Is het niet eens tijd voor een sterke speelfilm over wie Maria Callas écht was?